

MILLERIT A DALŠÍ MINERÁLY Z PELOSIDERITOVÝCH KONKRECI Z DOLU ČSA U KARVINÉ (ČESKÁ REPUBLIKA)

MILLERITE AND OTHER MINERALS FROM THE SIDERITIC NODULES FROM THE ČSA MINE
NEAR KARVINÁ (CZECH REPUBLIC)

JAKUB JIRÁSEK, MICHAL OSOVSKÝ

Abstract

Jirásek, J., Osovský, M. (2012): Millerit a další minerály z pelosideritových konkrecí z dolu ČSA u Karviné (Česká republika). – Acta Mus. Moraviae, Sci. geol., 97, 2, 69–75 (with English summary).

Millerite and other minerals from the sideritic nodules from the ČSA Mine near Karviná (Czech Republic)

The nickel sulphide, millerite, has been found at several places within the 11th block of the ČSA Mine in the Czech part of the Upper Silesian Basin. It forms radial aggregates up to 10 mm in association with galena, sphalerite and clay mineral at the fissures of sideritic nodules. It is one of few well documented millerite finds, as most of known material comes from mine dumps. Chemical analyses yielded the average composition $(\text{Ni}_{0.92}\text{Co}_{0.05}\text{Fe}_{0.03})\text{S}_{1.00}$. Millerite is one of the latest forming sulphides in the low temperature hydrothermal mineralization. Its occurrences are bound to specific lithological and tectonical conditions, such as open fissures in sandstones and sideritic nodules.

Key words: millerite, Suchá Member, Karviná Formation, Upper Silesian Basin, Czech Republic.

Jakub Jirásek: Institute of Geological Engineering, Faculty of Mining and Geology, Vysoká škola báňská – Technical University of Ostrava, 17. listopadu 15/ 2172, 708 33 Ostrava-Poruba, Czech Republic, e-mail: jakub.jirasek@vsb.cz

Michal Osovský: OKD, a.s., Karviná Mine, ČSA Unit, ul. Čs. armády 1, 735 06 Karviná-Doly, e-mail: michal.osovsky@okd.cz

1. Úvod

Česká část hornoslezské pánve je oblastí mineralogicky poměrně řádná. I ve srovnání s některými jinými uhelnými revíry na našem území jsou zajímavé nálezy v této oblasti navzdory značnému objemu těžby daleko méně běžné. Velká část z nich navíc pochází z haldového materiálu, u kterého nejsou známy podrobnější lokalizační údaje a geologická situace. Proto bychom rádi upozornili na zajímavé výskyty milleritu a dalších minerálů, které byly zaznamenány na dole ČSA na Karvinsku a u kterých se podařilo zachytit nálezovou pozici in-situ.

2. Geologická charakteristika oblasti

Hornoslezská pánev vznikla v závěrečných etapách vývoje rozsáhlé moravskoslezské paleozoické pánve v předpolí variského orogénu. Ve svých posterozních hranicích vytváří plochu trojúhelníkovitého tvaru, která svým jižním výběžkem zasahuje z Polska na území České republiky. Plošná rozloha této významné evropské černouhelné pánve přesahuje